दयेत्" । वर्द्धमानः प्रराव । "मन्त्रेणानेन तु स्नाप्याद्भक्तिभावसमन्वितः । तिलो माम्मात् पापेभ्यस्त्व देव प्रसादतः । त्वञ्च मां रक्ष देवेश ! वाङ्मनःकायकर्मभात् । उद्यापने च देवस्य सौवर्णमाणवेच तु । द्विभुजा प्रतिमा कार्या रजतेनाथ कारयेत्" ।

प्राजीचतुर्दशीव्रतं भविष्योत्तरे "मासि भाद्रपदे पक्षे शुक्लेभूतिथौ नृप ! । तदा भक्त्या प्रदातव्यं वस्त्राभार्घ्यं कुसुमम् । ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैः स्त्रीभिस्तथैव च । फलपुष्पैस्तथा वस्त्रैर्दीपाक्षतचन्दनैः । विल्वैः समधान्यैश्च दधिपिष्टाम्बुचन्दनैः । अनग्निपाकसिद्धैस्तैस्तिलतण्डुलमिश्रितैः । खर्जूरैर्नारिकेलैश्च बीजपूर्वाश्च तथा" । आहयं (आता) फलविशेषः "द्राक्षादाडिमपूगैश्च पुष्पैश्चापि प्रपूजयेत् । संरुद्धगुह्यसक्तिजातिवलां विभावां पाकीसुपेत्य बहुभिस्तनुभिः कृतालीम् । ये पूजयन्ति वरदं वरितं वसुद्रे तेषां गृहे भवति भूतिरनर्घगाथा" ।

पाशुपतव्रतं वह्निपु० "शिवं ये पूजयिष्यन्ति दानं दास्यन्ति सुव्रताः । सर्वपापविनिर्मुक्ता दिवमेष्यन्ति ते द्विजाः । यथा पशुपतिर्नित्य कृत्वा सर्वमिदं जगत् । न लिप्यते पुनः सोऽपि यो नित्यं व्रतमाचरेत् । इह जन्म कृतं पापं पूर्वजन्म कृतञ्च यत् । व्रतं पाशुपतं नाम कृत्वा हन्ति द्विजोत्तम ! द्वादश्यामेकभक्ताशी त्रयोदश्यामयाचितम् । चतुर्दश्यां तथा नक्तं जपयज्ञं परेऽहनि" । भावसंहितोक्तम् "रहस्यं यत् प्रवक्ष्यामि सर्वपापनिकृन्तनम् । व्रतं पाशुपतं श्रेष्ठं मया च शिरसि (वेदे) स्मृतम् । कालश्चैत्रपौर्णमासी देशः शिवपरिग्रहः ! क्षेत्रारामादिरन्यो वा प्रशस्तः शुभलक्षणः । तत्र पूर्वत्रयोदश्यां स्नातस्तु कृताह्निकः । चतुर्दश्यां समाप्तं संपूज्य प्रणिपत्य च । पूजां स्वशक्त्या कृत्वा शुक्लाम्बरधरः स्वयम् । शुक्लयज्ञोपवीती च शुक्लमाल्यानुलेपनम् । दर्भासने समासीनो दर्भमुष्टिं प्रगृह्य च । प्राचीनावीतमयं कृत्वा प्राङ्मुखोवाऽप्युदङ्मुखः । ध्यात्वा देवञ्च देवीञ्च भूतविज्ञानवर्त्मना । व्रतमेतत् करोमीति भवेत्सङ्कल्पमुच्चरेत् । यावत् शरीरपातञ्च द्वादशाब्दमथापि वा । तद्वर्षं वा तदर्द्धं वा मासकामकन्तु वा । तदर्द्धं वा तदर्द्धं वा मासमेकमथापि वा । दिनद्वादशकं वाथ व्रतमङ्गमनं विधिः" । व्रतान्तरं भक्ष्यपोषणं विष्णुपु० "कृत्वा कनीयसं विष्णुं स्नाप्य चन्दनवारिणा । चैत्रमासादि विप्रेन्द्राः शिवविष्णुव्रतं शुभम् । कृत्वा हैमं शुभं पद्मं कर्णिकाकेसरान्वितम् । नवरत्नैस्तु खचितमष्टपत्रं यथाविधि । कर्णिकायां न्यसेद्विष्णुं स्फाटिकं पीठसंवृतम् । तत्र भक्त्या यथान्यायमर्चयेद्दधिस्नपनैः" ।

शिवव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "अतःपरं प्रवक्ष्यामि सप्तमूर्त्तिव्रतं तव । चैत्रमासादथारभ्य प्रतिपत्प्रभृति क्रमात् । सुभास्करा वह्निघटोऽप्यग्निज्वालासनैव च । कव्यादापङ्कतार्चैव आज्यपाश्च सुकालिनः । पूजयेत् प्रत्यहं राजन् ! गन्धमाल्यानुलेपनैः । नैवेद्यं कृसरं कुर्यात् तिलान्नञ्च होमयेत् । कृसरं भोजयेद्विप्रान् तिलान् दद्याच्च दक्षिणाम् । नक्तान्नमस्तथा तिष्ठेद्विधिज्ञायी नराधिप ! संवत्सरमिदं कृत्वा व्रतं पुरुषसत्तम ! । व्रतावसाने दद्यात्तु रजतस्य फलं द्विजे । व्रतेनानेन चोर्वीश सप्तकोकगतिर्भवेत् । त्रिदशैः पूज्यमानस्तु कामचारी विहङ्गमः" । [कार्य्यम् ।

विपीतकीद्वादशीव्रतं ति० त० उक्तं वैशाखशुक्लद्वादश्यां

पुण्डरीकप्राप्तिव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "द्वादश्यां देवदेवेशं पूजयित्वा जलाधिपम् । पुण्डरीकमवाप्नोति वरदं वाद्वाम्पतिम्" ।

पुत्रकामव्रतं पद्मपु० "नभस्यमासस्य तु पौर्णमास्याम् । भार्याद्वितीयः सहसा य एव पुत्रेष्टिमादौ सन्दहेऽपि कृत्वा । गच्छेत्ततः सर्वसमृद्धियुक्तो होमैः सलाजैर्वहिना च सदृम् । शैलेन्द्रकन्यागजवक्त्रयुक्तम् सद्भावयक्त्या अथ वार्च्चयित्वा । संपूज्य विप्रानथ देवपूर्वान् कृतोपवासो जितरोषदोषः । ततः सहायानपि भोजयित्वा भार्यान्तु पश्चात् स्वयमत्र भुङ्क्ते । तत्रास्तु भार्यामथ गोपयित्वा प्रदक्षिणीकृत्य गुहां सुगुह्याम् । गृहांस्तु गच्छेत्परिपूर्णकामो हृष्टः प्रहृष्टः कृतभोजनश्च । कथाश्च दिव्यास्तथ नन्दिनीश भार्यां ततः श्रावयतोः प्रयुक्ताम् । क्षीरोदनं त्रिदिनं भोजयेच्च वन्ध्यास्तु भार्यामपि पुत्रकामाम् । ततो गृहे सर्वसमृद्धिकामः स्वलङ्कृतां भार्यां प्रयतो विधाय । उमां शिवं नन्दिनं चार्चयित्वा ततो भवेत् पुत्रवती च वन्ध्या" । व्रतान्तरं हस्तिसंक्रान्त्यां चार्त्तिकपूजाङ्गम् ।

पुत्रप्राप्तिव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "वैशाखमासादारभ्य पञ्चम्यां च सुखोचितः । भवन्तं पूजयेत् भक्त्या संवत्सरमतन्द्रितः । पुत्रार्थी प्राप्नुयात् पुत्रान् धनकामो धनी भवेत् । स्वर्गार्थी प्राप्नुयात् स्वर्गमपि तद्वो नमालजः । सोऽत्रैव